

BUTLLETI

DE LA

LLIGA CATALANISTA DE GIRONA

Any I.

Dimecres 30 d' Octubre de 1901

N.º 4

Sortirà quan convinga.—No s' retornan els originals.—Se reparteix de franch.—S' admeten donatius voluntaris per a la publicació.—Anuncis a preus convencionals.—Tots els socis tenen dret a la col·laboració.

SECCIÓ OFICIAL

Totas las personas que tinguin simpatías ó afinitats ab els ideals de la novella entitat que s' ha constituït ab el nom de «Lliga Catalanista», y encare no s' hagin inscrit y desitgin ferho, poden verificarho en el local del «Centre electoral de la Lliga», Plassa de S. Agustí, 13, baixos, ó en el domicili de cada un dels firmants del Manifest-Convocatoria «Als Gironins».

La Junta Directiva.

DE ELECCIONS MUNICIPALS

Els cervells enmotllats en la política rancia, arriban al punt de no saber compendrer res que d'ella s' aparti. Aixís el veure que nosaltres, obertament catalanistas, tractém de pendrer part en las eleccions municipals, se creuen é intentan ferho créure aixís mateix al públich, que el nostre pensament es portar el municipi catalanista per fer allí la nostre política. Semblant erro no pot trobar excusa més que en la ceguera voluntaria ó en l' ignorancia més supina. Sempre ha entés el catalanisme que las corporacions municipals son de caràcter administratiu y que no deuen sortirse d' aquest y conseqüent ab tal principi, en la Assamblea de Reus va fixarse el criteri del Catalanisme respecte a eleccions municipals, en la següent Base, que ha sigut últimament ratificada en la Assamblea celebrada en el present any a Tarrasa.

«En tots los municipis se proposarán y defensarán candidaturas purament administrativas que representin les forsas vivas del país, essent compostas per les personas més significadas y acreditadas en la propietat, la inteligencia y 'l treball, allunyant en absolut de la administració municipal, als que no tinguin més mérits que 'ls serveys prestats a sos partits.»

Despres de declaracions tan francas y explicitas ningú pot creure de bona fé que intentém escalar al municipi per fer allí política. El nostre intent es ben al contrari; treueria d'allí ahont may había d' haber entrat, portanthi personas que, tinguin l' idea política que vulguin, de la que no s' han de despullar, vagin a

la casa comunal a cuidar bé dels interessos, que no son d' ells ni dels altres, no de blanchs ni de negres, sino de tota la ciutat quins vehins tenen tots per igual, dret ó esser ben administrats. Aixís el escullir els candidat no 'ls hem de triar (ni tampoch excluir) de las nostres ideas, sino que, deixant apart la seva filiació política, els hem de buscar, honrats, inteligents y dotats d' un caràcter que sigui garantia de que las sevas resolucions en els assumptos que se 'ls hi confian, sortiran de la propia conciencia y no de influencias estranyas.

En tant es aquesta la nostra manera de pensar, que si el temps de que disposabam ho hagués permés, no hagueram volgut nosaltres designar candidats, sino que, a imitació de lo que s' ha fet a Sabadell hagueram cridat, per estaments, al poble de Girona, a fi de que totas las classes é interessos socials haguessin designat las personas a qui consideraban dignas de que la Ciutat els hi confies la seva administració. En l' impossibilitat de seguir tal procediment, que requereix més temps del que disposabam, no hem volgut fer designació de candidats sense consultar previament, y en la forma que també la escassetat del temps ha fet possible y oportuna, a las entitats econòmicas y políticas d' aquesta ciutat, excluhint, naturalment, a las que tenen manifestada ja la seva volunta det fer lo que nosaltres volém impedir, portar al municipi las lluytas políticas y servirse dels interessos de la ciutat per armas de *bando* y escaló d' ambiciosos.

Tinguin donchs ben present els ciutadans de Girona que al cridarlos perque ens ajudin a portar al municipi regidors dignes, no entenem per tals precisament als catalanistas, sino que fins a contrarls polítichs nostres votarem y apoyarem ab gust, sempre que reuneixin las condicions de honradés, clar criteri, é independència que avans hem dit considerabam necessarias.

NO ES AIXÓ

S' ha dit, y no ab sana intenció, que la lluyta que 's prepara ab motiu de las eleccions municipals, era la lluyta eterna y gastada, dels de baix contra 'ls de dalt; de la reacció, contra la *llibertat*. Ni una cosa, ni l' altre.

Ni nosaltres representem el *caciquisme venut* ni representem la *reacció*. Consti bé una y altre cosa, perque no podem esser a *baix* quant no tenim cap pretensió de pujar en lloch; no podem esser *reaccionaris*, com no s' hi torni 'l programa contingut en las Bases de Manre-

sa y las tradicions políticas de Catalunya que podrian servir, sigles y sigles enrera, de mirall als pobles moderns que aspiran á ser verament lliures.

Peró, sempre ha d'esser lo negre qui enmascari y avuy els nostres enemichs, aqueixos *lliberals* empaltats d'absolutista, que la llibertat l'entenen en el sentit de fer lo que 'ls dongui la gana y garrotada al que no s'ajusti á son pensar, avuy ja no enganyan al poble tant facilment, perque aqueix va desvetllantse, y si hi había algun adormit, las garrotadas de la malgastada *llibertat*, li han trencat el son.

Es mes; nosaltres els *reaccionaris* ó els *de baix*, dignintnos lo que vulgan, surtim de casa, (contra nostra costum) no per anar directament á enderrocar á n' En Pere, En Pau ó En Berenguera, no; la nostra missió es encare un xich mes elevada de criteri. Si donem una escombrada al carrer, es para deixar net el camí de la dignitat y que conduehix al terme que 'ns proposem, y que demana la honra de tot bon fill de Catalunya. Honrar pare y mare es un manament sagrat. Es hora de que 'ns recordem qu' aquesta mare, nostra patria, te fills, que poden dignificarla; es necessari que deixem entendre á la gent de Ponent qu' aquests fills no son tots ineptes, qu' encare per honrarla y representarla ahont sia, ens ne sobran; que no tenim necessitat de que 'ns portin germanastres de fora de casa, pera anar á demanar per nostre terror lo que de sobres ens pertoca, perque la cara 'ns cau de vergonya al pensar que nostra ciutat com molts d'altres se veigi sota l'imposició d'un conqueridor que no parla com nosaltres; ni pensa com nosaltres, ni sabría hont es nostra *provincia*, si no fos pera satisfer sas ambicions, y portar la mala llevor á l'ánima, y á la societat.

Es mes de sentir encare, qu' aquesta llevor trobi entre nosaltres terror ben abonat; y malgrat l'esperit de patria que sempre ha guardat el chor dels gironins, véyem á tantas personas que prestigiosas, honradas, de valer, gent filla del treball, qu' honrarien nostra patria, que saberen un dia enderrocar el caciquisme mes funest, pera..... desgraciadament, caurer ells á la posta d'un altre caciquisme, menos vergonyant si 's vol, però no menos antipátich, per son *cunerisme* y may, jamay, ha sigut, es, ni será propi de catalans, demanar ab l'esquena doblegada lo que 's pot y déu demanar ab el cap ben alt; per aixó anem.

Aixís ho entenem nosaltres, y creyem que solzament aixís ho vol tothom y no duptem, de que 'l dia que nostres enemichs polítichs, que 'ls podríam nomenar centralistas; el dia qu' aquests tornin en sí, y 's dongan compte del mal que fan, vindrán ab nosaltres; ab la gent de la terra, qu' es la gent de casa; vindrán molts d'ells, perque no tots els considerem dolents, no, antes al contrari, tenim plena confiança d'engroixir ab ells mateixos nostre estol, perque nosaltres enclouem en nostres exigencias, lo que molts d'ells somian.

Volem gent de casa; no de fora; volem administració, no disbanxas; per aixó de 'ls que vulgan fer de cacichs ens separa una gran fossa.

Ab aquests han d'anar la gent imposada la que cobra.

Ab nosaltres la que treballa, la que paga.

Ab ells, els qu'están contents dels actuals governants.

Ab nosaltres els que hi estigan renyits.

Ab ells, els borts sense patria.

Ab nosaltres, els catalans qu'estimin la honra de nostra terra, qu'es la honra propia.

Y are, cada hú que trii.

LA VERITABLE ORIENTACIÓ FEDERALISTA

D'un notabilísim article publicat pel incansable autonomista-federal Sr. Laporta, publicat en el periodich *El Trabajo* de Valls, y que ha sigut reproduit pel setmanari *Sans Nou* y altres periodichs de Catalunya, extractém els següents párrafos, que voldriam meditessin ben serenament tots els federales que tenen amor á sa Pátria, Catalunya.

«Hi há molts federales á Catalunya que, sempre que's tracta de si convé que la orientació que's dongui á la política del nostre partit, á dins de la nostre regió, sigui la de ajuntar nostras forsas á las catalanistas y regionalistas, estan conformes en que aixó's fassi; pero tenen gran cuidado en fer constar, sobre tot, que volen que's prengui acta de la declaració que fan, de que no entenen que hagi de retocarse poch ni gens lo programa del partit federal espanyol del 22 de Juny de 1894. Sembla que aquest programa sigui per ells un mira y no'm tochs, una cosa perfecta en tots conceptes, irreflexible, incondensable é imprescindible.

Nosaltres no som pas dels que 's mostren tan cuidadosos y satisfets. Y com que 'ns agrada dir las cosas com las pensém, y sabém que qui parla ab bona intenció mereix, fins en los seus erros, lo respecte y la benevolensa dels altres, no tenim cap reparo en dir, ras y curt, que 'ns sembla que, per la entitat del nostre partit á qui correspongui, se deuria procedir á una revisió del programa actual, aixís com per adoptar aquest va procedirse á la revisió del que, avans d'ell, constituía 'l nostre credo polítich.

Hi há massa cosas en lo nostre programa, per bandera de las actuals lluytas, y 'ns passa ab ell alló de *quien mucho abarca, poco aprieta*. Una pila de gent, qu'en lo fonamental concordan ab lo admés pels federales, no venen ab nosaltres per estar en algunas cuestiones, posadas en lo nostre programa com articles de la nostra fe política y que be poden ser menos essencials que otras, á certa distancia nostra.

Nos sucseheix lo que á un metje que 's dediqui en general á curarho tot, en competencia ab una colla d'especialistas que li dispartan los malalts. Qui te mal d'ulls, s'en va á casa del oculista; qui en te de la pell, á casa del dermatólech; lo malalt de la caixa, á que 'l visiti 'l que tracta afeccions pulmonars; y qui te una criatura malmirosa, á que la vegi 'l que cura nens. Y 'l metje que ho cura tot, espera inútilment que truquin los clients á la porta.»

Aquêt es, á nostre entendre, 'l verdader estat d'opinió qu'á Catalunya ha de reflectar el partit federal. Res de criteris tancats y d'*apriorismes* d'escola. Guerra sempre al unitarisme tant si es monárquich com republicá.

Sols aixís, podrem veurer lluhir per la nostra Pátria el sol esplendent de la séva autonomia, per la que tant suspiran tots els catalans.

RAMELLET DE FLORS

Fet ab retalls de la premsa periódica que ha dedicat al Governador civil de Girona y de que n' hi fém modest present.

(Continuació)

Etzaguellada, perquè si 'l propòsit del Governador era sols retardar la constitució de la LLIGA CATALANISTA DE GIRONA ab mira á las eleccions municipals, apart de la despreocupació que la seva conducta revelaria, los resultats d' ella han d' esser per forsa contraproduhents. Los individus que pretenen constituhir dita LLIGA y que tenen dret á constituhirla, no necessitan estar constituhits en societat pera intervenir en les próximas eleccions de la manera que 'ls hi sembli millor: pera axó ne tenen prou ab esser electors y volguerho fer. Y després de lo succehit seria créurelos molt mansos que no volguessen més que may, y molt pobres d' esperit que no doblessen la seva activitat y les seves energies á la mesura dels obstacles que 's pretenen posarse á son camí. Ademés, lo poble de Girona en general, al convencers de que tracta d' usarse d' armas electorals de tal mena, per ensopit que estiga, per atemorizat que 'l caciquisme 'l tinga, li sobra encara dignitat per redressarse y ferse amo com li correspon de la Casa comunal, á despit dels polítichs que fa temps abusan d' ella y que pretenen allunyarlen.

Sembla impossible que 'ls que tot lo dia están penjats dels faldons del senyor Governador, y que en apariència sembla volen fer veure que 'n disposan, no li hagin aconsellat en aquest assumpto una conducta oposada á la que ha seguit, com reclamava fins la seva particular conveniència.

Per la nostra banda, com á catalanistas, nos en alegrém. Com més molestias se vulgan ocasionar als nous adeptes á la nostra causa, més se refermerán en las sevas conviccions, y més compendrán, venint d' allá ahont venen les etzaguelladas, qu' han emprés lo bon camí. La gent de bon tremp no 's doblega ab extorsions. Qu' ho sápigán los cacichs y 'ls que manan».

Del *Heraldo* d' aquesta ciutat del 17.

«El gobernador civil de esta provincia se negó á admitir los estatutos que le fueron presentados por la comisión organizadora de la nueva asociación regionalista de esta ciudad. Por este hecho le vienen censurando mucho algunos colegas de Barcelona y un diario de esta capital».

(Continuará)

MOVIMENT ELECTORAL

La «Secció electoral» de la LLIGA CATALANISTA DE GIRONA fa á saber y participa á tots els ciutadans majors de 25 anys que desitjin enterarse de si tenen dret á votar, del lloch ahont el pertoca emetre son vot, y demés datos, noticias y detalls referents al exercici del dret electoral, que poden passar tots els dias feyners de 6 á 8 de la tarde y els festius de 10 á 12 del mati en el «Centre electoral» de dita «Lliga», Plassa de la Independencia (Sant Agustí) n.º 13, baixos, (antich taller dels esculptors Gomez), y alli se 'ls enterará de tot quant els convinga, relacionat ab las vinentas eleccions municipals.

Els republicans federales

Dissapte prop-passat, després de convocats tots els que figuran en el cens del partit federal y baix la presidencia del Comité del mateix, se reuniren en gran número pera posarse d' acort y fixar sa actitud definitiva en las próximas eleccions. Ab gran entusiasme y complerta unanimitat de parers, prengueren els següents importants acorts: primer, donar un vot de con-

fiansa y aprobació de sas gestions als quatre individus d' aquell Centre que firmaren en la convocatoria-manifest de la LLIGA CATALANISTA. Segón, unirse y cooperar als treballs electorals que la LLIGA está practicant. Y tercer, proposar dos candidats per figurar en las candidaturas que formarà y presentarà la LLIGA CATALANISTA d' aquesta ciutat.

Mereix sencer aplaudiment la patriótica resolució dels federales.

Y aquells senyors de la fulla castellana y anónima dirigida últimament á los *republicanos federales* quedan ben lluerts.

Els combatents

A mida que va escursantse el terme fixat pera las eleccions municipals, creix y 's generalisa el moviment entre 'ls elements que tractan d' intervenir en aquesta important lluyta.

La circumstancia més notable es el modo com van destriantse 'ls camps, que aquesta vegada serán no més que dos: el dels bons ciutadans, que s' acoblan ab un sol pensament per trevallar en la honrosa tasca d' escombrar la mengia que de molt temps ve corsecant y matant els interessos comunals, y 'l de la tayfa d' explotadors que, per fer el seu negoci y satisfacer una vanitat que, si no fos criminal, fora ridícula, se posan al servey de las banderías polítichs que 's beuen la sanch del poble y deshonran y empobreixen á la pátria.

No es pas necessari citar noms: á Girona tothom es conegut y se sab be com pensa y com obra cada home polítich. Lo que verdaderament extranya y desconhorta, es el pensar que hi pugui haber qui ajudi als partidaris y auxiliars dels homes fatals que mantenen el desgovern que 'ns porta á la miseria

Cal pensarhi

Estém governats per uns homes y un sistema que no poden esser més detestables. No 's pensa ni 's trevalla més que per fer diners y mantenir sangoneras que 's xuclan la vida dels ciutadans. En tots els ordres y en tots els departaments de la administració central, no més s' estudia la manera d' escurarnos la butxaca fins que quedém pobres y reventats.

Si exercim una industria, se 'ns fa pagar més de lo que podem fer per guanyarnos la vida.

Si possehim bens de qualsevol mena, se 'ns fa pagar per ells més de lo que poden valernos.

Si necessitem justicia, no 'n trobem, perquè fins els tribunals están supeditats á las influencias dels cacichs del centre.

Si som pobres, tampoch podem escapar de la voracitat del Estat absorvent, y ab consums y altres impostos indirectes se 'ns fa pagar pel dret de viure.

Si tenim fills, se 'ls obliga á abandonar la casa paterna y anarse á desmoralisar pels quartels, robantse aixís brassos que necessita la industria y la agricultura.

Per traspassar la propietat dels pares als fills, s' han de pagar impostos brutals y repugnants á tota idea de justicia.

Si hem de fer contractes se 'ns fa gastar un dineral ab paper en el qual tantost no s' hi pot escriure.

Y hem de pagar cédulas personals tan inútils com caríssimas; y per tot hem de posar timbres, sagells y póllissas que costan un ull de la cara.

Y de tantas injustas exaccions no se 'n escapa ningú, rich ó pobre, que tots ne sortim directa ó indirectament esgarrapats per las grapas d' un fisch famolench y sens entranyas.

Dónchs be: tot aqueix cuadro de veritables causas

de retrocés, rebaixament y miseria, es lo que venen á defensar, y á sostenir contra el poble els caciquistas que recomanan als ciutadans candidatures contraries á las que proposará la LLIGA CATALANISTA.

Es qüestió séria en que cal pensarhi y veure si 's deu ajudar als que tant de mal favoreixen y sostenen.

¿Qui guanyará?

Els ciutadans han de dirho: ells han de donar el triomf al estol de la gent de be ó á la banderia caciquista, segons la candidatura que votin.

Per demanar vots en favor de las candidatures dels cacichs, se necessita portar la cara ben folrada; y per donárloshi el vot es necessaria gran totxeria.

Si después se reventa als ciutadans ab las exaccions á dalt apuntadas, ¿ab quin dret poden queixarse els que hajan votat las candidatures dels *lacayos* de la caciqueria madrilenya?

Voldriam que 'ls gironins meditessin bé tot aixó avans de donar el vot en las próximas eleccions.

CLATELLADAS

Diálech escoltat al vol.

D. Vicente. Me parece amigo D. Eduardo, que si no hincamos el diente, sufriremos un tropiezo.

D. Duardo. No lo crea Vd. Los catalanistas son gente de poco más ó menos. Disponen de pocos votos á lo más sacarán una *reducida* minoria.

D. Vicente. Se las promete muy felices y yo no lo veo del mismo color.

Eduardito. En último caso mis *brigadas* cimentistas harán su papel. Y lo que me reservo en el Pont. En que se echará mano de todo.

A lo que s' hi pot afegir. Ja poden *echar mano* de lo que vulguin, inclús de totas las brigadas municipals y de tots els *Xanxas* haguts y per haver que, quan l' *ase no vol veurer*. Y si no ja 'ns ho dirán el 14.

Sovintejan las reuniones á las *farmacias*. Tothom se mou y 's belluga. Cada dia á la *rerabotiga* una secció diferente. Diumenge se feu la 5.ª. Quins plans més *luminosos* se feren.

Sembla que tinguin el *mal de S. Vito*.

Y al capdevall molta fressa y poca endressa. ¡Molts boixets y pocas puntas!

Vaja que per perspicacia política la dels cacichs y republicans de la *Real casa*.

Fent *babarotas* ab lo de *reacción, clericalismo, y retrógados*, pensavan portar l' aygua al seu molí, y entabanar als federals. Fins feren surtir á relluhir, lo de las *graellas*.

Y ja han vist com han respost els federals: *ni t' es-cucho*.

Els autors d' aquella fulla castellana, «á los federales», *hija* (pobreta) *de padres desconocidos*, han quedat ben lluhits. Han fet un pá com unas hostias.

Apa, *buenas*, Sr. Mauri.

Los de la *Comisión de festejos*, se *lucen*.

Entre ells y 'l temps, els aseguro que passarém unas firas de primera.

Es lo que 'ls deyam, anteriorment. Serán *bonas y malas*. Aixó segons l' apreciació de cada butxaca.

No faltava més que 's conjuessin contra ells els *elementos admosféricos!*

Fins els de la *afición*, al espectacle *neocional* lo han de pagar. Y més que ningú l' *empresari*. Pobre *castellá!*

Ja li varen profetisar que no s' enfaria cap *torre* al Putxet.

CRÓNICA LOCAL

Ha sigut trasladat al Jutjat de primera instancia del Nort de Barcelona D. Enrich Zaldívar y Ruiz que ho era d'aquesta Ciutat.

Sentim vivament el traslado de tan zelós, digne é ilustrat funcionari, que de segur, per molt temps trobarém á faltar en aquest Jutjat. ¿Qui sab si també feya nosa á algú.

—Han mort á Vilafranca y á San Feliu el sogre y sogra respectivament de nostres consocis y companys de causa Joaquín Franquesa y Joseph Jubany. A ells y á sas familias 'ls doném nostre condol.

—En Jaume Brunet y Bargunya, fill de nostre bon amic y consoci En Jaume Brunet y Roig, ha acabat ab lluhiment la carrera d'advocat. Rebi la nostra enhorabona.

—Havém rebut un atent B. L. M. de la Comissió de festeigs incluhintnos un exemplar del Reglament y Programa del Concurs de bestiar que tindrà lloch durant aquestas firas los dias 2, 3, y 4.

Agrahim verament dit envió.

—Diu un diari local que segons els seus informes la Literaria no sols publicarà el tomo del Certámen pasat sinó que ho farà juntament ab el d' enguany. No enteném perquè la Directiva no publica un avis oficial firmat per sos individus, y no valdres de solts oficiosos en els periódichs, que ningú sab quina autoritat tenen. Aixís tothom sabia á que atenirse respecte á la séva conducta futura.

Desde luego preném nota de l' afirmació de que *encare no s' ha publicat*, ben contraria per cert á lo que deyan els andadors de la Directiva; de que ja ho estava y un altre individu se cuydava de repartirlo.

En fin veurém com se portará. Molts ens temém que no tingui compliment l' adagi *pagés endarrerit cap anyada li es bona!*

—Hem rebut el primer número del periódich trisemanal *La Bandera Blanca*. Per are sembla que en la qüestió del joch se porta com cal, senyalant suficientment las cosas perquè las autoritats judiciales y gubernativas s' hi entenguin si 'ls hi don la gana. Celebrenem que 'l nou confrare no s' enrogalli y l' hi recomanem que 's guardi perquè corren molt mals vents y mol bons quartets.

L' hi retornem el saludo y dexem establert, gustosos, el cambi.

MOVIMENT CATALANISTA

—Lo diumenge se reuniren en Consell de Representans delegats de totas las entitats de Catalunya, pera procedir á la elecció dels *cárrechs* que s' harán renovat de la Junta Permanent de l' Unió Catalanista.

Resultá constituída la Junta del següent modo: President: D. Joseph M.ª Roca; Vicepresident: D. Marian Vayreda; Tresorer: D. Agust M.ª Gibert; Vocals: Ernest Moliné y Joseph Mallofré y Secretari: Manel Rocamora.